

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL DARBO KODEKSO NR. XII-2603 138 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai:

Darbo kodekso 138 straipsnyje yra numatoma paskata darbuotojams – papildomos atostogų dienos už ilgalaikį nepertraukiamąjį darbą pas tą patį darbdavį. Tame pačiame straipsnyje dėstoma, jog papildomų atostogų trukmę, suteikimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Įstatymo pateikimo momentu šis poįstatyminis aktas numato, kad įmonėje asmeniui yra suteikiamos papildomos atostogos už nepertraukiamąjį darbo stažą toje darbovietėje:

- už 10 metų nepertraukiamąjį darbo stažą toje darbovietėje – 3 darbo dienos,
- už kiekvienų paskesnių 5 metų darbo stažą toje darbovietėje – 1 darbo diena.

Praktiškai šis reguliavimas yra netobulas, nes neįvertinamas asmenų mobilumas dėl įmonės ar organizacijos veiksmų, pavyzdžiui perkeliant darbuotoją į dukterinę įmonę, steigiant filialus formaliai nesančius ta pačia įmone ar organizacija. Toks darbuotojas nepaisant lojalumo įmonei ar organizacijai grįžęs dirbti į įmonę ar organizaciją dėl formalaus reikalavimo, kad darbo stažas būtų nepertraukiamas, netenka teisės į šią Darbo kodeksu užtikrinamą teisę.

Šia įstatymo pataisa yra siūloma atsisakyti įstatyme esančio reikalavimo, kad darbo stažas įmonėje būtų nepertraukiamas.

Šiuo metu susiklostęs reguliavimas, kad po 10 metų stažo įmonėje asmuo laikomas vertas paskatos už lojalumą įmonei ar organizacijai turėtų galioti nepaisant to ar stažas yra nepertraukiamas ar su pertrūkiais. Nepaisant ilgėjančios gyvenimo trukmės, geresnės darbo saugos ir visuomenės sveikatos tikėtina maksimali asmens darbinės karjeros tik išimtiniais atvejais viršys 40-45 metus, taigi dešimt metų prilygsta daugiau ketvirtadaliui asmens darbinės karjeros.

Priėmus pataisą bus ištaisyta klaida, kad įmonėje 10 arba daugiau metų dirbantys asmenys negali pasinaudoti Darbo kodekse numatyta jiems teise į papildomas atostogas.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo narys Gintautas Paluckas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu Darbo kodeksas numato, jog poįstatyminiu aktu – Vyriausybės sprendimu papildomos atostogų dienos suteikiamos už nepertraukiamą stažą įmonėje ar organizacijoje.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Siūlomu teisiniu reguliavimu siūlome atsisakyti, kad stažas gauti papildomas atostogų dienas būtų nepertraukiamas. Įdiegus šią pataisą asmenys savo ilgalaikiu darbu įmonei ar organizacijai įrodę savo lojalumą galės pasinaudoti papildomomis atostogų dienomis.

Siūlomas teisinis reguliavimas potencialiai galėtų prisidėti prie labai kvalifikuotų ir patyrusių specialistų išlaikymo įmonėse ar organizacijose bei užtikrintų didesnę įmonių ar organizacijų stabilumą. Didesnis poilsio dienų skaičius savo ruožtu ilgintų darbingo amžiaus trukmę.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Nebuvo atlikta poveikio vertinimo.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Kriminogeninei situacijai ar korupcijai įtakos įstatymo pataisa neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Verslo sąlygoms ir plėtrai įstatymo įgyvendinimas turės teigiamą įtaką dėl geresnių darbo sąlygų suteikimo aukštos kvalifikacijos specialistams.

8. Ar įstatymo projektas neprieštaruja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštaruja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Vyriausybė turės pakeisti Vyriausybės nutarimą apibrėžiantį darbuotojų turinčių teisę į pailgintas atostogas sąrašą ir šių atostogų trukmę.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Taip.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Taip.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Papildomų lėšų įstatymo projekto įgyvendinimas nepareikalaus.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Atostogos.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia

Seimo narys

Gintautas Paluckas